

Vlaams
Parlement

ingediend op **777** (2015-2016) – Nr. 3
26 september 2016 (2016-2017)

Amendement

op het voorstel van decreet

van Axel Ronse, Lode Ceyskens, Lydia Peeters, Wilfried Vandaele,
Ward Kennes en Jan Hofkens

houdende wijziging van diverse decreten,
wat de optimalisatie van de organisatie
en de rechtspleging van de dienst
van de Vlaamse bestuursrechtscolleges betreft

Documenten in het dossier:

- 777** (2015-2016) – Nr. 1: Voorstel van decreet
- Nr. 2: Advies van de Raad van State

verzendcode: FIN

AMENDEMENT Nr. 1**voorgesteld door Axel Ronse, Lode Ceyskens, Lydia Peeters,
Wilfried Vandaele, Ward Kennes en Matthias Diependaele**

Voorstel van decreet

Het opschrift en de tekst van het voorstel van decreet vervangen door wat volgt:*"VOORSTEL VAN DECREET**houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges betreft**Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling**Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.**Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges**Art. 2. In artikel 6 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:**"De functie van beheerder, hoofd van het coördinatiebureau, hoofdgriffier, griffier, griffiemedewerker, coördinatiejurist en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges."**Art. 3. In artikel 7, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt tussen de woorden "De hoofdgriffier" en de woorden "en de beheerder" de zinsnede ", het hoofd van het coördinatiebureau" ingevoegd.**Art. 4. In artikel 9 van hetzelfde decreet wordt tussen het zesde en het zevende lid een nieuw lid ingevoegd, dat luidt als volgt:**"De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de opmaak, de inhoud en de timing van het beleidsplan en de evaluatie ervan in het werkingsverslag."**Art. 5. In artikel 19 van hetzelfde decreet worden de woorden "vereenvoudigde procedure" vervangen door de woorden "verkorte procedure".**Art. 6. In artikel 20 van hetzelfde decreet wordt het derde lid vervangen door wat volgt:**"De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen, die niet korter mogen zijn dan twintig dagen, behalve bij vervaltermijnen die betrekking hebben op de verzoeken tot tussenkomst in de vorderingen, ingesteld conform artikel 40, §2."*

Art. 7. In artikel 21 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij de indiening van een verzoekschrift tot vernietiging, bedraagt 200 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij de indiening van een verzoekschrift tot schorsing, ingediend conform artikel 40, §1 of §2, bedraagt 100 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij bij de indiening van een verzoekschrift tot tussenkomst, bedraagt 100 euro per vordering waarin een verzoek tot tussenkomst is ingediend, ongeacht of de tussenkomst geldt voor een vordering tot vernietiging of voor een vordering tot schorsing, ingediend conform artikel 40, §1 en §2."

2° aan paragraaf 3, derde lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

"De griffier vraagt deze bewijsstukken evenwel niet op in het geval het een vordering tot schorsing, ingediend conform artikel 40, §2, betreft."

3° in paragraaf 5 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De griffier brengt, bij een vordering tot vernietiging en een vordering tot schorsing, ingediend conform artikel 40, §1, de verzoekende partij of de tussenkomende partij schriftelijk op de hoogte van het bedrag, verschuldigd conform paragraaf 1, of van de beslissing over de vrijstelling van de betaling van het rolrecht. De griffier vermeldt hierbij duidelijk de sanctie, zoals vermeld in paragraaf 6."

4° paragraaf 6 wordt vervangen door wat volgt:

"§6. Bij een vordering tot schorsing, ingesteld conform artikel 40, §2, wordt het rolrecht, verschuldigd conform paragraaf 1, opgevraagd in de beschikking of het arrest tot bepaling van de rechtsdag.

Het bewijs dat een overschrijvingsopdracht is gegeven of dat een storting is uitgevoerd tot betaling van het rolrecht, vermeld in het eerste lid, wordt overgelegd op de zitting waarop de vordering, ingesteld conform artikel 40, §2, wordt behandeld.

Als het rolrecht niet binnen een termijn van acht dagen te rekenen vanaf de dag na de betekening van de beschikking of het arrest tot bepaling van de rechtsdag is betaald, is de proceshandeling waarop de kwijting betrekking heeft, niet ontvankelijk.

Als de verzoekende partij het rolrecht, verschuldigd conform paragraaf 1, niet tijdig heeft betaald, worden de schorsing en de voorlopige maatregelen, die zouden zijn bevolen, conform artikel 40, §2, en artikel 41, opgeheven conform de procedure, vermeld in artikel 40, §13.

Als de tussenkomende partij het rolrecht, verschuldigd conform paragraaf 1, niet tijdig heeft betaald, kan ze geen voortzetting vragen van de rechtspleging.

De niet-tijdige betaling kan niet worden geregulariseerd."

5° er wordt een paragraaf 7 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§7. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan, op verzoek van een partij, een rechtsplegingsvergoeding toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en honoraria van de advocaat van de partij die ten gronde in het gelijk wordt gesteld.

De Vlaamse Regering bepaalt de basisbedragen en de minimum- en maximumbedragen van de rechtsplegingsvergoeding.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan, op gemotiveerde wijze, de vergoeding verlagen of verhogen, zonder echter de door de Vlaamse Regering bepaalde minimum- en maximumbedragen te overschrijden. In zijn beoordeling houdt hij rekening met:

- 1° de financiële draagkracht van de in het ongelijk gestelde partij, om het bedrag van de vergoeding te verlagen;*
- 2° de complexiteit van de zaak;*
- 3° de kennelijk onredelijke aard van de situatie.*

Als de in het ongelijk gestelde partij juridische tweedelijnsbijstand geniet, wordt de rechtsplegingsvergoeding vastgelegd op het minimumbedrag bepaald door de Vlaamse Regering, behalve in geval van een kennelijk onredelijke situatie. In dat geval omkleedt de Raad voor Vergunningsbetwistingen zijn beslissing tot vermindering of verhoging met bijzondere redenen.

Als meer partijen de rechtsplegingsvergoeding ten laste van een of meer in het ongelijk gestelde partijen genieten, is het bedrag ervan maximaal het dubbel van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen, aanspraak kan maken. Ze wordt door de Raad voor Vergunningsbetwistingen tussen de partijen verdeeld.

De tussenkomenende partijen kunnen niet worden gehouden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding of die vergoeding genieten.

Geen partij kan worden gehouden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding of die vergoeding genieten, als de procedure, vermeld in artikel 42, leidt tot een bekrachtigd bemiddelingsakkoord."

Art. 8. Aan hoofdstuk 3 van hetzelfde decreet wordt een afdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 5. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege"

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling 5, toegevoegd bij artikel 8, een artikel 31/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 31/1. §1. Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij de indiening van een verzoekschrift tot vernietiging, bedraagt 100 euro.

§2. De verzoekende partij die aantoont dat haar inkomsten ontoereikend zijn, is vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht.

De verzoekende partij richt daarvoor een verzoek aan het Milieuhandhavingscollege, gelijktijdig met de indiening van haar verzoekschrift.

Als de bewijsstukken, vermeld in het eerste lid, ontbreken, vraagt de griffier die bij beveiligde zending op bij de verzoekende partij.

De bewijsstukken worden bezorgd binnen een termijn van acht dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het derde lid.

Als de bewijsstukken niet worden bezorgd binnen de termijn, vermeld in het vierde lid, wordt de verzoekende partij geacht afstand te doen van haar vraag tot vrijstelling van het rolrecht.

De ontoereikendheid van de inkomsten wordt beoordeeld conform het koninklijk besluit van 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand.

§3. Collectieve verzoekschriften geven aanleiding tot het betalen van zoveel keer het recht als er verzoekende partijen zijn.

§4. De griffier brengt de verzoekende partij bij beveiligde zending op de hoogte van het bedrag, verschuldigd conform paragraaf 1, of van de beslissing over de vrijstelling van de betaling van het rolrecht. De griffier vermeldt hierbij duidelijk de sanctie, zoals vermeld in het derde lid.

Het bedrag wordt gestort binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het eerste lid.

Als het bedrag niet binnen de termijn, vermeld in het tweede lid, is gestort door de verzoekende partij, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard.

De niet-tijdige betaling kan niet worden geregulariseerd.”.

Art. 10. In artikel 33 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt opgeheven;

2° het bestaande vijfde lid, dat het vierde lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

“Wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, omvatten de kosten ook het rolrecht en de rechtsplegingsvergoeding, vermeld in artikel 21, alsook de kosten, vermeld in artikel 42, §5.”;

3° er wordt een lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Wat het Milieuhandhavingscollege betreft, omvatten de kosten ook het rolrecht, vermeld in artikel 31/1.”.

Art. 11. Aan artikel 35 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2015, worden een tweede en derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In zijn arrest beslecht een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), alle aangevoerde middelen, waarvan het oordeelt dat de beoordeling nuttig kan zijn in geval van een nieuwe beslissing of een andere handeling van het bestuur.

Een onwettigheid geeft alleen aanleiding tot een vernietiging, als de partij die ze aanvoert, wordt benadeeld door de ingeroepen onwettigheid.”.

Art. 12. Artikel 37 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 37. §1. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), de verwerende partij bevelen om met inachtneming van de overwegingen die opgenomen zijn in zijn uitspraak een nieuwe beslissing te nemen of een andere handeling te stellen. Het kan daarbij de volgende voorwaarden opleggen:

- 1° welbepaalde rechtsregels of rechtsbeginselen moeten bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing worden betrokken;
- 2° welbepaalde procedurele handelingen moeten voorafgaand aan de nieuwe beslissing worden gesteld;
- 3° welbepaalde onregelmatige motieven of kennelijk onredelijke motieven mogen niet bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing worden betrokken.

Een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan aan het bevel, opgelegd conform het eerste lid, een ordetermijn verbinden voor de uitvoering ervan.

De ordetermijn, vermeld in het tweede lid, wordt geschorst zolang een cassatieberoep, gericht tegen het arrest van het Vlaams bestuursrechtcollege dat dit bevel bevat, aanhangig is bij de Raad van State.

§2. Het Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, b), kan, als de nieuw te nemen beslissing, bevelen conform paragraaf 1, eerste lid, het gevolg is van een gebonden bevoegdheid van de verwerende partij, het arrest in de plaats stellen van die beslissing."

Art. 13. In artikel 38 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan in het vernietigingsarrest, op verzoek van een partij, een dwangsom opleggen aan de verwerende partij, zolang die niet voldoet aan een bevel, gegeven met toepassing van artikel 37, ten voordele van de partij die om de oplegging van een dwangsom heeft verzocht.

De dwangsom kan niet worden verbeurd voor het arrest waarbij ze is vastgesteld, wordt betekend.";

2° in paragraaf 3, eerste en tweede lid, worden de woorden "verwerende partij" telkens vervangen door de zinsnede "partij, aan wie een dwangsom is opgelegd,".

Art. 14. Artikel 40 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 40. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 14, kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen op elk ogenblik de schorsing bevelen van de bestreden beslissing op voorwaarde dat wordt aangetoond dat:

- 1° de zaak hoogdringend is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot vernietiging;
- 2° en minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

§2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen op elk ogenblik de schorsing bevelen wegens uiterst dringende noodzakelijkheid op voorwaarde dat wordt aangetoond dat:

- 1° de zaak uiterst dringend noodzakelijk is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot schorsing als vermeld in paragraaf 1;
- 2° en minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

In voorkomend geval kan deze schorsing, op verzoek, bij wijze van voorlopige maatregel worden bevolen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord. In dat geval worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

§3. Het verzoekschrift, ingediend conform dit artikel, omschrijft de redenen op grond waarvan de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt verzocht.

§4. Met behoud van de toepassing van de procedure, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, wordt het schorsingsarrest, uitgesproken conform dit artikel, gewezen nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

§5. De Raad voor Vergunningsbetwistingen houdt, bij een vordering tot schorsing ingediend conform dit artikel, op verzoek van de verwerende of de tussenkomen-de partij rekening met de waarschijnlijke gevolgen van de schorsing van de tenuitvoerlegging voor alle belangen die kunnen worden geschonden, alsook met het algemeen belang, en hij kan besluiten de schorsing niet te bevelen als de nadelige gevolgen ervan op een klaarblijkelijk onevenredige wijze zwaarder wegen dan de voordelen.

§6. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid kan een nieuwe vordering alleen worden ingediend als die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid ervan rechtvaardigen. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot schorsing kan worden ingediend als het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

§7. Als een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, en een vordering tot vernietiging aanhangig worden gemaakt bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en als de verzoeker, in de loop van de schorsingsprocedure, afstand doet van het door hem ingediende beroep of als de bestreden beslissing wordt ingetrokken, zodat er geen uitspraak meer hoeft te worden gedaan, kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen in een en hetzelfde arrest uitspraak doen over de vordering tot schorsing en over de vordering tot vernietiging.

§8. De schorsing bevolen met toepassing van dit artikel wordt onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in paragraaf 13, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in het decreet, vermeld in artikel 2, 1°, b), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

§9. Een verzoekschrift tot schorsing dat met toepassing van de procedure vermeld in dit artikel wordt ingesteld buiten de beroepstermijn bepaald in het decreet, ver-

meld in artikel 2, 1°, b), kan geen middelen bevatten die niet zijn geformuleerd in het verzoekschrift tot vernietiging.

§10. Een vordering tot schorsing, ingediend conform dit artikel, stuit de vervaltermijnen voor de indiening van de nota's in het kader van de vordering tot vernietiging vanaf de datum van de ontvangst van het verzoekschrift door de Raad voor Vergunningsbetwistingen tot de dag na de betekening van het ingediende verzoek tot voortzetting van de rechtspleging. De griffier brengt de partijen daarvan onmiddellijk op de hoogte.

§11. De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen waarbinnen de partijen het administratieve dossier en hun nota's indienen. Die vervaltermijnen mogen niet korter zijn dan vijftien dagen bij vorderingen die ingesteld zijn conform de procedure, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de behandeling van de vordering tot schorsing ingediend conform dit artikel.

§12. Het arrest dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing beveelt, conform dit artikel, kan op verzoek van een partij een dwangsom opleggen aan een andere partij ten voordele van de partij die om de oplegging van de dwangsom heeft verzocht. In dat geval is artikel 38, §2 tot en met §4, van overeenkomstige toepassing.

§13. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan de arresten waarbij de schorsing is bevolen, conform dit artikel, op verzoek van de partijen of op eigen initiatief opheffen.

De opheffing is alleen mogelijk als nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite, zich voordoen of als de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet langer gerechtvaardigd is.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop de vordering tot opheffing wordt behandeld.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de opheffing van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen, vermeld in dit artikel."

Art. 15. In artikel 41 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"Als bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen conform artikel 40 een vordering tot schorsing of schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid aanhangig wordt gemaakt kan hij als enige, op verzoek, bij voorraad en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 40, §1, §2 en §5, alle nodige maatregelen bevelen om de belangen van de partijen of van de personen die belang hebben bij de oplossing van de zaak veilig te stellen, met uitzondering van de maatregelen die betrekking hebben op de burgerlijke rechten.";

2° in het vierde lid wordt het woord "hoogdringendheid" telkens vervangen door de woorden "hoogdringendheid of uiterst dringende noodzakelijkheid";

3° tussen het vijfde en het zesde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De maatregelen die bevolen zijn met toepassing van dit artikel worden onmiddellijk opgeheven, met toepassing van de procedure, vermeld in artikel 40, §13, als blijkt dat binnen de beroepstermijn bepaald in het decreet, vermeld in artikel 2, 1°, b), geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.";

4° in het bestaande zesde lid, dat het zevende lid wordt, wordt de zinsnede "Artikel 40, §§4 en 5, vindt toepassing" vervangen door de zinsnede "Artikel 40, §12 en §13, zijn van overeenkomstige toepassing".

Art. 16. In artikel 42 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de zinsnede "bestuursrechters, griffiers, referendarissen of" vervangen door de woorden "een personeelslid van de dienst van de Bestuursrechtscolleges";

2° in paragraaf 3 wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Als het bemiddelingsakkoord wordt bekrachtigd, worden in afwijking van artikel 33, eerste lid, de kosten zoals vermeld in artikel 33, derde en vierde lid, gelijk verdeeld over de partijen, tenzij anders bepaald wordt in het bemiddelingsakkoord.";

3° in paragraaf 4, 2°, wordt de zinsnede "paragraaf 3, derde lid" vervangen door de zinsnede "paragraaf 3, vierde lid";

4° aan paragraaf 5 wordt de zinsnede ", alsook de kosten die voortvloeien uit de bemiddeling" toegevoegd.

Art. 17. In artikel 53 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"Op zijn verzoek en op gemotiveerd advies van de eerste voorzitter kan de Vlaamse Regering een effectieve bestuursrechter die de leeftijd van zevenenzestig jaar heeft bereikt, machtigen om zijn ambt verder uit te oefenen tot de bestuursrechter de leeftijd van zeventig jaar heeft bereikt.";

2° er worden een vierde tot en met een achtste lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"De machtiging, vermeld in het derde lid, is een jaar geldig en kan worden hernieuwd."

De bestuursrechter die zijn ambt verder wil uitoefenen nadat hij de leeftijd van zevenenzestig jaar heeft bereikt, dient daarvoor ten vroegste achttien maanden vóór de dag waarop hij de leeftijd van zevenenzestig jaar heeft bereikt en uiterlijk negen maanden voor die dag een verzoek in bij de eerste voorzitter."

De bestuursrechter die een verzoek om hernieuwing van de machtiging wil indienen dient dat uiterlijk zes maanden voor het verstrijken van de vorige machtiging in."

De bestuursrechter bezorgt tegelijkertijd een kopie van zijn verzoek, of in voorkomend geval van zijn verzoek om hernieuwing, aan de Vlaamse Regering."

De eerste voorzitter bezorgt zijn gemotiveerd advies binnen een termijn van een maand aan de Vlaamse Regering.”.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 18. Aan artikel 16.4.39 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, vervangen bij het decreet van 23 december 2010 en gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014, worden een tweede lid en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van artikel 16.1.3, §2, eerste lid, wordt de kennisgeving met een aangetekende brief tegen ontvangstbewijs geacht plaats te vinden op de werkdag die valt na de datum van de poststempel van de aangetekende brief tegen ontvangstbewijs, behalve in geval van bewijs van het tegendeel door de geadresseerde. Daarbij geldt alleen de datum van de aanbidding door de postdiensten, en niet de feitelijke kennisneming van de aangetekende brief op een later tijdstip. De datum van de poststempel heeft bewijskracht zowel voor de verzending als voor de ontvangst.

In afwijking van artikel 16.1.3, §2, tweede lid, wordt de kennisgeving door afgifte tegen ontvangstbewijs geacht plaats te vinden op de datum van het ontvangstbewijs.”.

Art. 19. Aan artikel 16.4.44 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, vervangen bij het decreet van 23 december 2010 en gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014, worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van artikel 16.1.3, §2, eerste lid, wordt de kennisgeving met een aangetekende brief tegen ontvangstbewijs geacht plaats te vinden op de werkdag die valt na de datum van de poststempel van de aangetekende brief tegen ontvangstbewijs, behalve in geval van bewijs van het tegendeel door de geadresseerde. Daarbij geldt alleen de datum van de aanbidding door de postdiensten, en niet de feitelijke kennisneming van de aangetekende brief op een later tijdstip. De datum van de poststempel heeft bewijskracht zowel voor de verzending als voor de ontvangst.

In afwijking van artikel 16.1.3, §2, tweede lid, wordt de kennisgeving door afgifte tegen ontvangstbewijs geacht plaats te vinden op de datum van het ontvangstbewijs.”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 20. Aan artikel 4.8.11, §1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, laatst gewijzigd bij decreet van 18 december 2015, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Een bij het dossier betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan, dat nagelaten heeft een uitdrukkelijke beslissing te nemen in eerste administratieve aanleg, wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn recht om zich tot de Raad voor Vergunningsbetwistingen te wenden, behoudens overmacht.”.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen aan het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

Art. 21. Aan artikel 105, §2, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De bevoegde overheid, vermeld in artikel 15, die nagelaten heeft een uitdrukkelijke beslissing te nemen in eerste administratieve aanleg, wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn recht om zich tot de Raad voor Vergunningsbetwistingen te wenden, behoudens overmacht."

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 22. Op de beroepen die werden ingediend vóór de inwerkingtreding van dit decreet zijn de artikelen 19, 20, 21, 33, 35, 40, 41, 42 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en de artikelen 16.4.39 en 16.4.44 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, van toepassing, zoals van kracht vóór de inwerkingtreding van dit decreet.

Op de vernietigingsarresten die worden uitgesproken na de inwerkingtreding van dit decreet zijn de artikelen 37 en 38 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges van toepassing zoals gewijzigd door dit decreet.

Art. 23. Dit decreet treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad."

VERANTWOORDING

Dit amendement wordt ingediend als integrale vervanging van het voorstel van decreet, vevat in *Parl. St. VI.Parl. 2015-16, nr. 777/1*. De doorgevoerde wijzigingen hebben tot doel tegemoet te komen aan de opmerkingen, gemaakt door de Raad van State (*Parl. St. VI.Parl. 2015-16, nr. 777/2*). De integrale vervanging verhoogt de leesbaarheid van het voorstel van decreet.

A. Algemene toelichting bij het amendement

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (hierna DBRC-decreet te noemen) trad in werking op 1 november 2014.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) is intussen ruim een jaar operationeel. Uit het Jaarverslag 2014-2015 blijkt dat dat eerste werkjaar zowel voor het DBRC als voor de bestuursrechtscolleges een overgangsjaar was, maar ook een jaar waarin volop ingezet is op het wegwerken van de historisch gegroeide achterstand bij de behandeling van (vooral oude) dossiers en op het verbeteren van de efficiëntie om nieuwe achterstand te voorkomen.

Het voorliggende voorstel van decreet strekt ertoe de toepassing van de bestaande organisatie- en procedureregels verder te optimaliseren met het oog op een nog meer oplossingsgerichte rechtsbedeling en het verder stroomlijnen van de regelgeving ter zake met het oog op de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning (februari 2017). Hierbij werd gebruik gemaakt van de knelpunten en aanbevelingen in de opeenvolgende jaarverslagen van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het DBRC.

Dit voorstel van decreet bevat aanpassingen aan het DBRC-decreet en heeft tot doel enkele organisatie- en procedureregels te optimaliseren en te verduidelijken:

- 1° een aantal organisatorische bepalingen in het DBRC-decreet worden geconformeerd aan de praktijk en aan de bepalingen van het huishoudelijk reglement (artikel 2 en 3);
- 2° de regeling voor het rolrecht wordt geactualiseerd en er wordt een rechtsplegingsvergoeding ingevoerd bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 7);
- 3° er wordt een rolrecht ingevoerd voor het Milieuhandhavingcollege (artikel 8 en 9);
- 4° de voorwaarde van belangenschade bij het inroepen van een middel wordt ingevoerd (artikel 11);
- 5° de regeling voor termijnen bij toepassing van het injunctierecht wordt gepreciseerd in functie van de rechtspraak van de Raad van State (artikel 12);
- 6° de Raad voor Vergunningsbetwistingen krijgt een beperkte substitutiebevoegdheid (artikel 12);

- 7° de procedure voor toepassing van de dwangsom wordt vereenvoudigd (artikel 13);
8° er wordt een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de procedure voor de gewone vordering tot schorsing (hoogdringendheid) en de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (artikel 14).

Het voorstel van decreet voorziet verder in enkele technische aanpassingen aan het DBRC-decreet, het decreet Algemeen Milieubeleid, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Advies 59.466/1/3 van 27 juni 2016 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Algemene opmerking

De Raad stelt voor om enkele artikels en paragrafen van plaats te wijzigen in het decreet omwille van de coherentie in de regelgeving en meer bepaald naar gelang het (gewijzigde) artikel van toepassing wordt of blijft op één of meerdere bestuursrechtscolleges.

Antwoord: Hier wordt niet op ingegaan. De huidige structuur biedt een duidelijk overzicht. Bepaalde artikels en paragrafen horen inhoudelijk procedureel dermate samen dat een splitsing over meerdere hoofdstukken in het DBRC-decreet eerder leidt tot onsamenhangende regelgeving.

Bijzondere opmerking

De Raad merkt terecht op dat de Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges een aspect uitmaakt van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, waardoor de verwijzing naar "de dienst van" in het opschrift van het voorstel van decreet kan geschrapt worden.

Antwoord: Dit wordt aangepast in het amendement.

Artikelsgewijze opmerkingen

De Raad van State heeft geen opmerkingen bij de artikels 1, 3, 5, 8, 10, 18, 19 en 22.

De opmerkingen van de Raad ten aanzien van de artikels 4, 6, 9, 14, 15 en 20-21 betreffen louter legistiek-technische opmerkingen en werden aangepast in de tekst van het voorstel van decreet.

[Artikel 2] De Raad van State vraagt om te onderzoeken of het voorstel van decreet niet moet aangepast of aangevuld worden met bijkomende deontologische of tuchtregels ten aanzien van het personeel van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. De Raad verwijst hierbij naar zijn advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 over artikel 6 van het voorontwerp dat heeft geleid tot het DBRC-decreet.

Antwoord: Er wordt niet ingegaan op de suggestie van de Raad van State om voor de personeelsleden van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges in het algemeen en voor de coördinatiesjuristen en het hoofd van het coördinatiebureau in het bijzonder een afzonderlijke tuchtregeling uit te werken. Aangezien de dienst van de bestuursrechtscolleges, vanaf haar oprichting, deel uitmaakt van de diensten van de Vlaamse overheid, zijn haar personeelsleden onderworpen aan het Vlaams personeelsstatuut en ressorteren zij ook onder de (tucht)bevoegdheid van de raden van beroep van de Vlaamse overheid, zoals bepaald in dit personeelsstatuut.

[Artikel 7] In *randnummer (1)* vraagt de Raad van State na te gaan of de woorden "of het arrest" niet moeten weggelaten worden in het voorgestelde artikel 21, §6, eerste en derde lid.

In *randnummer (2)* wijst de Raad op wettigheidsbezwaren omtrent de voorgestelde regeling voor de betaling van het rolrecht. De Raad verwijst hierbij naar de argumenten in het vernietigingsarrest nr. 233.609 van 26 januari 2016 naar aanleiding van de (gelijkaardige) bepaling in de Raad van State-wetten (Regentsbesluit). De regeling, waarbij een niet-tijdige creditering van het rolrecht met een overschrijving of een storting resulteert in de onontvankelijkheid van de proceshandeling beperkt de toegang tot de rechter in ernstige mate. Aanvullend merkt de Raad in *randnummer (3.2)* op dat de niet-tijdige betaling niet kan worden geregulariseerd. Volgens de Raad moet het voorstel van decreet worden aangevuld met een uitdrukkelijke hypothese van overmacht of onoverwinnelijke dwaling.

De Raad wijst in *randnummer (3.1)* op een mogelijk verschil in behandeling ten aanzien van de tussenkommende en de verzoekende partijen omtrent de laattijdige betaling van het rolrecht, doordat enkel ten aanzien van de tussenkommende partij wordt gesteld dat zij geen voortzetting van de rechtspleging kan vragen.

Antwoord: (1) Hier wordt niet op ingegaan. In bepaalde uiterst dringende gevallen is het mogelijk dat er reeds een schorsing bij voorraad wordt bevolen in afwachting van de zitting, waarop het UDN-schorsingsberoep wordt behandeld. In dat geval wordt de rechtsdag bepaald in het arrest waarbij

(voorlopig) de schorsing bij voorraad wordt bevolen, terwijl dit in de andere gevallen de rechtsdag bij beschikking wordt bepaald.

(2) Teneinde tegemoet te komen aan het advies van de Raad van State wordt §6, derde lid, gewijzigd. Door voorop te stellen dat het rolrecht moet worden "betaald" (in plaats van gecrediteerd) binnen een termijn van acht dagen, is vereist dat binnen deze termijn een overschrijving of storting is gebeurd, maar niet dat het verschuldigde rolrecht ook binnen deze termijn op de rekening van het fonds van de Dienst van de Bestuursrechtscollleges toekomt (cf. GwH nr. 17/2015, 12 februari 2015, nr. B. 13). Op die manier wordt meer tijd gegeven voor de betaling van het rolrecht.

Niettemin blijft de betalingstermijn van acht dagen gehandhaafd, daar de UDN-schorsingsprocedure een uitzonderlijke procedure is, die het normale procedureverloop bij de RvVb doorkruist, zodat van alle betrokken partijen de nodige voortvarendheid wordt verwacht bij het stellen van de vereiste proceshandelingen en betalingen.

(3.1) Van een onevenredige ongelijke behandeling tussen de verzoekende en tussenkomende partij is er geen sprake, aangezien er voor de verzoekende partij wel degelijk een sanctie is voorzien bij niet-tijdige betaling, namelijk de opheffing van de schorsing en/of voorlopige maatregelen die in voorkomend geval werden bevolen door de RvVb.

(3.2) Het is geenszins de bedoeling van de opstellers van ontwerp om af te wijken van het algemeen rechtsbeginsel van overmacht of onoverwinnelijke dwaling. Teneinde de inhoud van artikel 21 niet al te veel te bezwaren, wordt het wenselijk geacht dit algemeen beginsel niet te codificeren in dit artikel. Dit doet evenwel geen afbreuk aan de toepassing ervan door de betrokken bestuursrechtscollleges.

[Artikel 9] In *randnummer* (3) wijst de Raad van State opnieuw op het feit dat de niet-tijdige betaling niet kan worden geregulariseerd. Volgens de Raad moet het voorstel van decreet ook hier worden aangevuld met een uitdrukkelijke hypothese van overmacht of onoverwinnelijke dwaling.

Antwoord: Het is geenszins de bedoeling van de opstellers van ontwerp om af te wijken van het algemeen rechtsbeginsel van overmacht of onoverwinnelijke dwaling. Teneinde de inhoud van artikel 21 niet al te veel te bezwaren, wordt het wenselijk geacht dit algemeen beginsel niet te codificeren in dit artikel. Dit doet evenwel geen afbreuk aan de toepassing ervan door de betrokken bestuursrechtscollleges.

[Artikel 11] In *randnummer* (1) suggereert de Raad van State een herformulering van het voorgestelde artikel 35, tweede lid.

De Raad vraagt in *randnummer* (2) de tekst te preciseren teneinde duidelijk te maken dat het algemeen beginsel dat de verzoekende partij belang moet hebben bij het aangevoerde middel geen afbreuk doet aan de mogelijkheid van het bestuursrechtcollege om ambtshalve middelen op te werpen of bij schending van regels die de openbare orde aanbelangen.

Antwoord: (1) wordt aangepast cfr. opmerkingen Raad van State. Geen inhoudelijke wijzigingen. (2) Dit is een algemeen rechtsbeginsel, gevormd in de rechtspraak en rechtsleer, en behoeft niet expliciet in het decreet opgenomen te worden. Het werd louter ter verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting. Ook in het vergelijkbaar artikel 14, §1, tweede lid, van de RvS-wet vindt men deze principes niet met zoveel woorden terug.

[Artikel 12] In het voorgestelde artikel 37, §1, derde lid, wordt bepaald dat de termijn waarbinnen een herstelbeslissing moet genomen worden, wordt geschorst zolang een cassatieberoep tegen het arrest aanhangig is bij de Raad van State. Volgens de Raad is het aangewezen het derde lid te herformuleren zodat de termijn ook geschorst wordt zolang de beroepstermijn nog niet is verstreken.

Antwoord: De aanpassing die door de Raad van State wordt gesuggereerd zou ertoe leiden dat de bevolen beslissingstermijnen steeds worden geschorst ten belope van de termijn om cassatieberoep in te stellen bij de Raad van State, namelijk dertig dagen. De bevolen beslissingstermijn wordt in dat geval aldus steeds feitelijk verlengd met dertig dagen. Dit wordt niet wenselijk geacht, mede gelet op de vaststelling dat in de praktijk, slechts in een beperkt aantal gevallen cassatieberoep wordt ingesteld, waardoor het algemeen schorsend effect van het cassatieberoep (en overeenkomstige feitelijke termijnverlenging van de beslissingstermijn) in wanverhouding zou staan met het beperkt aantal effectieve cassatieberoepen.

[Artikel 13] De Raad van State interpreteert uit de voorgestelde tekst dat de mogelijkheid tot het opleggen van een preventieve dwangsom in de plaats komt van de (bestaande) curatieve dwangsom. De Raad vraagt na te gaan of dit de bedoeling is van de indieners van het voorstel van decreet; in het andere geval dient de tekst te worden aangepast.

Antwoord: De bedoeling is inderdaad het bestaande systeem van dwangsommen te vervangen door een (preventieve) dwangsom, bevolen onmiddellijk in het vernietigingsarrest. Alzo worden zowel de verzoeker van de dwangsom als het betrokken bestuursrechtscollege ontlast van bijkomende procedures.

[Artikel 16] Door de voorgestelde wijzigingen aan artikel 42 van het DBRC-decreet kunnen bestuursrechters niet meer optreden als bemiddelaar, doordat zij geen personeelsleden zijn van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. De Raad van State vraagt na te gaan of dit de bedoeling is van de indieners van het voorstel van decreet; in het andere geval dient de tekst te worden aangepast.

Antwoord: Het is inderdaad de bedoeling om de huidige decretale regeling aan te passen in die zin dat bestuursrechters niet kunnen worden aangesteld als interne bemiddelaar, wat in de praktijk overigens nog nooit is gebeurd. Hierdoor kunnen zij zich ten volle toeleggen op hun kerntaken en wordt hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid gevrijwaard.

[Artikel 17] De Raad van State werpt op dat moet nagegaan worden of het noodzakelijk is bijkomende bepalingen op te nemen omtrent de inhoud van het advies over het verzoek tot een verlenging van de termijn van een effectief bestuursrechter.

Antwoord: De indieners van het voorstel van decreet menen dat het niet wenselijk noch nodig is om decretaal de inhoud of de vorm van een advies te regelen; aanpassingen zijn dan ook niet nodig.

[Artikel 20 en 21] In *randnummer* (2.2) stelt de Raad van State dat met invoering van het begrip "overmacht" aangeknoopt wordt bij de klassieke rechtspraak hieromtrent. De Raad wijst erop dat de voorbeelden en de hypothesen, zoals opgelijst in de toelichting van het voorstel van decreet, niet onder "overmacht" kunnen begrepen worden. Indien het de bedoeling is van de indieners van het voorstel van decreet om ook in deze hypothetische gevallen een afwijking te voorzien, dient dit uitdrukkelijk in de tekst van het voorstel van decreet te worden bepaald.

Antwoord: Het is geenszins de bedoeling om het begrip "overmacht" ruimer te gaan interpreteren. Het is dan ook noodzakelijk de voorbeelden in de memorie te schrappen.

B. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2 en 3

Deze artikelen stemmen respectievelijk artikel 6 en 7, DBRC-decreet, af op de huidige organisatorische praktijk en structuur van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de geldende bepalingen van het huishoudelijk reglement van 3 november 2014 van de algemene vergadering en de Vlaamse bestuursrechtscolleges (Belgisch Staatsblad, 2 december 2014).

Krachtens artikel 24 van dit huishoudelijk reglement wordt in de oprichting voorzien van een coördinatiebureau dat "alle nuttige inhoudelijke ondersteuning ten behoeve van de eenheid van de rechtspraak van de Vlaamse bestuursrechtscolleges" biedt. Dit orgaan waakt samen met de eerste voorzitter (artikel 9, achtste lid, DBRC-decreet) en de voorzitters van de bestuursrechtscolleges (artikel 10, vierde lid, DBRC-decreet), in een ondersteunende rol, over de eenheid van de rechtspraak van de bestuursrechtscolleges. Het coördinatiebureau wordt samengesteld uit en ondersteund door coördinatiejuristen (artikel 24, tweede lid, en artikel 1, 16°, huishoudelijk reglement) en wordt geleid door het hoofd van het coördinatiebureau (artikel 1, 13°, huishoudelijk reglement). Dit wordt als dusdanig decretaal verankerd in artikel 6 van het DBRC-decreet.

Naast de vermelding van de functies van hoofd van het coördinatiebureau en coördinatiejuristen, worden ook griffiemedewerkers toegevoegd aan artikel 6. Dit zijn personeelsleden van de DBRC die belast worden "met procedurele aspecten van een geding en ondersteuning van de griffie en/of het beheer" (artikel 1, 15°, huishoudelijk reglement) en aldus ondersteuning bieden aan de (hoofd)griffie(r) en/of de beheerder van de DBRC.

Het hoofd van het coördinatiebureau maakt samen met de hoofdgriffier en beheerder deel uit van de staf van de eerste voorzitter en zetelt om die reden ook met raadgevende stem in de algemene vergadering voor wat zijn bevoegdheden betreft (artikel 2, tweede lid, huishoudelijk reglement). Dit wordt nu verankerd in artikel 7 van het DBRC-decreet.

Artikel 4

Volgens het huidige artikel 9, DBRC-decreet, is de eerste voorzitter belast met het opmaken van een beleidsplan voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges en in het jaarverslag de implementatie en de eva-

luatie hiervan uiteen te zetten. Tijdens de gedachtewisseling over het Jaarverslag DBRC 2014-15 in het Vlaams Parlement werd duidelijk dat dit beleidsplan op vandaag nog niet werd opgesteld, hoewel het huishoudelijk reglement van DBRC bepaalt dat dit dient te gebeuren binnen de drie maand na aanstelling van de eerste voorzitter. Met dit artikel wordt de mogelijkheid gegeven dat de Vlaamse Regering nadere regels kan vaststellen voor de inhoud, de opmaak en de timing inzake de opmaak van dit beleidsplan en verslag.

Artikel 5

Het huidige DBRC-decreet (artikel 19) voorziet dat de Vlaamse Regering nadere regels kan vaststellen voor de behandeling van verzoekschriften die in aanmerking komen voor een vereenvoudigde procedure. De Vlaamse Regering heeft via het DBRC-procedurebesluit uitvoering gegeven aan deze bepaling door in twee procedures te voorzien, enerzijds de 'vereenvoudigde procedure' en anderzijds de 'korte debatten'.

Dit kan leiden tot een begripsverwarring. Voor de duidelijkheid wordt een terminologische wijziging doorgevoerd aan artikel 19, DBRC-decreet, waarbij beide procedures decretaal omschreven worden onder de term 'verkorte procedures'.

Artikel 6

Zoals toegelicht bij wijzigingsartikel 14 wordt een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de gewone schorsingsprocedure bij hoogdringendheid en de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid door aanpassing van het artikel 40, DBRC-decreet.

In de huidige stand van de regelgeving is het niet mogelijk om een verzoek tot tussenkomst in te dienen in het kader van de behandeling van een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. Het lijkt opportuun dit toch mogelijk te maken in de toekomst, via een wijziging van het DBRC-procedurebesluit.

In het huidige artikel 20, DBRC-decreet, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de vervaltermijnen te bepalen om een verzoek tot tussenkomst in te dienen in het kader van de vordering tot schorsing. Het huidig decretaal kader voorziet evenwel dat deze vervaltermijnen niet korter mogen zijn dan twintig dagen.

Gelet op de zeer korte behandelingstermijn die de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid kenmerkt – in principe van enkele dagen tot een tweetal weken – is het noodzakelijk om decretaal in de mogelijkheid te voorzien voor de Vlaamse Regering om af te wijken van de minimale vervaltermijn van twintig dagen om een verzoek tot tussenkomst in te dienen in het kader van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. Dit wordt voorzien door wijziging van artikel 20, DBRC-decreet.

Artikel 7

Dit artikel wijzigt het rolrecht in artikel 21 (paragraaf 1 tot en met 6), DBRC-decreet, en voert tevens de mogelijkheid in om een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen (toevoeging paragraaf 7).

Aanpassing rolrecht

In de huidige regeling (artikel 21, §1, vierde lid) is een mechanisme voorzien van vijfjaarlijkse, automatische indexatie van de bedragen voor het rolrecht. Deze indexatie wordt afgeschaft en in paragraaf 1, eerste lid, wordt het rolrecht voor de vordering tot vernietiging opgetrokken van 175 euro naar 200 euro. Deze verhoging is niet van die aard dat zij mogelijks strijdig zou zijn met de vereiste in artikel 9.4 van het Verdrag van Aarhus dat de kosten (voor de toegang tot een procedure) "niet onevenredig kostbaar" mogen zijn. Het rolrecht bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt op die manier ook gelijkgeschakeld met het rolrecht voor een vordering tot vernietiging bij de Raad van State.

Het rolrecht voor de vorderingen tot schorsing (al dan niet bij uiterst dringende noodzakelijkheid) en voor de verzoeken tot tussenkomst, zoals geregeld in artikel 21, §1, tweede en derde lid, blijft 100 euro per verzoekende of tussenkomende partij. De bepalingen worden evenwel aangepast aan de wijzigingen met betrekking tot artikel 40, DBRC-decreet, waarbij een duidelijker onderscheid gemaakt wordt tussen de gewone schorsingsprocedure bij hoogdringendheid en de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid (zie toelichting bij wijzigingsartikel 14).

Paragraaf 1, derde lid, bepaalt dat tussenkomende partijen per vordering waarin zij tussenkomen rolrecht dienen te betalen (100 euro voor de vordering tot vernietiging, 100 euro voor de vordering tot schorsing en 100 euro voor de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid). Dit vloeit voort uit de idee dat deze vorderingen immers allen op zichzelf staande vorderingen zijn die mogelijks (maar niet noodzakelijk) afzonderlijk kunnen worden ingesteld en waarvoor de belanghebbenden/po-

tentiële verzoekers tot tussenkomst per vordering kunnen en moeten beslissen om al dan niet tussen te komen. Deze regeling sluit tevens aan bij de regeling voor de verzoekende partijen, voorzien in paragraaf 1, eerste en tweede lid, op grond waarvan een rolrecht verschuldigd is voor elke ingestelde vordering. Deze wijziging is niet van die aard dat zij mogelijks strijdig zou zijn met de vereiste in artikel 9.4 van het Verdrag van Aarhus dat de kosten (voor de toegang tot een procedure) "niet onevenredig kostbaar" mogen zijn. Daarenboven blijft de regeling betreffende vrijstelling van het rolrecht nog steeds van kracht voor tussenkomende partijen die aantonen dat zij over ontoereikende inkomsten beschikken.

In de huidige stand van de regelgeving is het niet mogelijk om een verzoek tot tussenkomst in te dienen in het kader van de behandeling van een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. Het lijkt opportuun dit toch mogelijk te maken in de toekomst, via een wijziging van het DBRC-procedurebesluit. Wanneer dit mogelijk zal gemaakt zijn, dienen ook de tussenkomende partijen rolrecht te betalen. Zij worden hiertoe uitgenodigd bij de oproeping voor de zitting waarop de vordering zal worden behandeld.

De nieuwe regeling voor het rolrecht in het kader van vorderingen tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid heeft ook tot gevolg dat de regeling in paragraaf 3 rond het opvragen van bewijsstukken die ontoereikende inkomsten aantonen moet worden aangepast. Immers, de huidige regeling waarbij een partij acht dagen extra krijgt om bewijsstukken aan te leveren wanneer zij heeft nagelaten deze reeds bij haar verzoekschrift te voegen, is onverenigbaar met het karakter van de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, waar de behandelingstermijn uiterst kort is. In het kader van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid mag van partijen verwacht worden dat zij met de nodige diligentie handelen, onder meer door niet na te laten bewijsstukken toe te voegen aan het verzoek tot vrijstelling van het rolrecht in hun verzoekschrift.

De regeling betreffende het opvragen van bewijsstukken wordt wel behouden voor de vordering tot vernietiging en de gewone vordering tot schorsing.

De regeling voor het rolrecht bij vorderingen tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt aangepast en afgestemd op de regeling bij de Raad van State. Het rolrecht voor de verzoekende partij wordt niet langer in debet begroot, maar wordt opgevraagd bij de oproeping voor de zitting waarop de vordering zal worden behandeld.

De betaling van het rolrecht is zowel voor de verzoekende partijen als voor de tussenkomende partijen uitgewerkt als een ontvankelijkheidsvereiste, net zoals dit in het kader van de vordering tot vernietiging en de gewone vordering tot schorsing het geval is. Er worden tevens bijkomende sancties bepaald voor het geval het rolrecht niet wordt betaald.

Rechtsplegingsvergoeding

Naar analogie met artikel 1022, *Gerechtigd Wetboek*, en artikel 30/1, *gecoördineerde wetten op de Raad van State*, wordt in een nieuwe paragraaf 7 ook de mogelijkheid voorzien voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen om een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen. Deze rechtsplegingsvergoeding is een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en honoraria van de advocaat van de partij die te gronde in het gelijk wordt gesteld. Op de manier moet deze partij niet noodzakelijk een bijkomende procedure voeren bij de gewone rechtbanken om deze kosten terug te vorderen.

De Vlaamse Regering bepaalt de basisbedragen en de minimum- en maximumbedragen en houdt in dat verband onder meer rekening met de aard en omvang van de vordering(en) (bijvoorbeeld schorsing (bij uiterst dringende noodzakelijkheid) en/of vernietiging). De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan, op gemotiveerde wijze, de vergoeding verlagen of verhogen, zonder evenwel de door de Vlaamse Regering voorziene minimum- en maximumbedragen te overschrijden.

Indien de in het ongelijk gestelde partij juridische tweedelijnsbijstand geniet, wordt de rechtsplegingsvergoeding in beginsel vastgelegd op het minimumbedrag bepaald door de Vlaamse Regering. Op die manier houdt de decreetgever rekening met de specifieke situatie van deze categorie van rechtzoekenden. Het systeem van de juridische tweedelijnsbijstand strekt immers ertoe de toegang tot de (bestuurs)rechter mogelijk te maken voor de rechtzoekenden die niet over voldoende financiële middelen beschikken om de kosten en erelonen verbonden aan hun verdediging te betalen.¹

Desalniettemin kan de Raad dit minimumbedrag, op bijzonder gemotiveerde wijze, verminderden of desnoods zelfs verhogen, wanneer er sprake is van een kennelijk onredelijke situatie.²

De tussenkomende partijen kunnen niet worden gehouden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding of ervan genieten en dit om de meerkosten te vermijden die hun tussenkomst zou kunnen

¹ Cfr. GwH nr. 182/2008, 18 december 2008, B.7.6.2 en B.7.6.5.

² Cfr. GwH nr. 182/2008, 18 december 2008, B.7.6.5-B.7.6.6.

meebrengen voor de andere partijen. Enkel de verzoekende partij(en) en verwerende partij vallen aldus binnen het toepassingsbereik van deze regeling.

Ook voor de bemiddelingsprocedure, zoals voorzien in artikel 42, wordt een afwijkende regeling uitgewerkt. Indien de toepassing van de bemiddelingsprocedure leidt tot een bemiddelingsakkoord, kan geen van de partijen worden gehouden tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding of die vergoeding genieten. Het zou immers indruisen tegen de aard van de bemiddelingsprocedure om een van de partijen aan te duiden als de in het gelijk of ongelijk gestelde partij. In plaats daarvan wordt gekozen voor een gelijke verdeling van de kosten over de partijen, tenzij anders bepaald in het bemiddelingsakkoord (zie artikel 42, §3, tweede lid). Komen de partijen niet tot een bemiddelingsakkoord of wordt het akkoord niet bekrachtigd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, dan wordt de jurisdictionele procedure hervat en kan in het arrest ten gronde wel een rechtsplegingsvergoeding worden toegekend ten voordele van de in het gelijk gestelde partij.

Artikel 8 en 9

Deze artikelen voegen in hoofdstuk 3 van het DBRC-decreet een nieuwe afdeling 5 in, bestaande uit artikel 31/1.

Het is opportuun om ook voor het Milieuhandhavingscollege een rolrecht in te voeren voor verzoeken tot vernietiging ten bedrage van 100 euro. Het rolrecht wordt beschouwd als een belasting en dus worden de essentiële elementen hiervan decretaal verankerd.³

Beperkingen aan de toegang tot de rechter (zoals de betaling van het rolrecht als aspect van inleiden van een beroep) zijn volgens een vaste rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens verenigbaar met artikel 6.1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, voor zover ze 1) een wettig doel nastreven en 2) er een redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangevande middelen en het beoogde doel.

Wat de tweede voorwaarde, de evenredigheid tussen doel en middel betreft, zijn volgende aspecten bepalend:

- 1° de strengheid van elke wettelijke (decretale) bepaling, zelfs van openbare orde zijnde, wordt gemilderd in geval van overmacht en dit zelfs als deze hypothese niet uitdrukkelijk is voorzien in de wettekst zelf. Overmacht wordt aanvaard;
- 2° in de rechtspleging zal voorzien worden dat de verzoeker wordt verwittigd van de sanctie;
- 3° de evenredigheid wordt geëerbiedigd indien wordt aangenomen dat de verzoeker over een redelijke termijn beschikt om zijn verzoekschrift vanuit fiscaal oogpunt te regulariseren.

De optie wordt niet gekozen van het voldoen binnen de beroepstermijn of op het ogenblik van de rechtsingang. De verplichting om een rolrecht te betalen heeft niet enkel een fiscaal doel, maar heeft ook een ontradend oogmerk. Wordt een verzoekschrift effectief ingediend, dan blijkt dat het ontradend effect niet bereikt is, dus moet een redelijke termijn worden geboden om aan deze (fiscale) plicht te voldoen.

Het invoeren van een rolrecht van 100 euro is niet van die aard dat dit mogelijks strijdig zou zijn met de vereiste in artikel 9, 4, van het Verdrag van Aarhus dat de kosten (voor de toegang tot een procedure) "niet onevenredig kostbaar" mogen zijn. Daarenboven is een regeling opgenomen betreffende vrijstelling van rolrecht voor verzoekende partijen die aantonen dat ze over ontoereikende inkomsten beschikken.

Artikel 10

Het invoeren van een kostenvergoeding voor de bemiddeling (artikel 42, §5), een rechtsplegingsvergoeding bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 21) en een rolrecht bij het Milieuhandhavingscollege (artikel 31/1) maakt een aanpassing van artikel 33, DBRC-decreet, noodzakelijk. De bemiddelingsvergoeding, de rechtsplegingsvergoeding en het rolrecht vormen immers (een deel van) de kosten die worden ten laste gelegd in de arresten.

Naast een uitbreiding van de categorieën van de kosten, wordt tevens een aanpassing gerealiseerd in functie van de tenlastelegging van de kosten bij een bemiddelingsprocedure. Het tweede lid van artikel 33 inzake de vergoeding van de kosten in het raam van de bemiddeling wordt opgeheven en vervangen door een nieuw artikel 42, §3, tweede lid, (zie infra) dat specifiek betrekking heeft op het geval dat de bemiddelingsprocedure tot een bekrachtigd bemiddelingsakkoord heeft geleid. In dat geval worden de kosten (met uitsluiting van een rechtsplegingsvergoeding⁴) gelijk verdeeld over de partijen, tenzij anders bepaald in het bemiddelingsakkoord.

³ Cfr. GwH nr. 124/2006, 28 juli 2006; GwH nr. 85/2013, 13 juni 2013.

⁴ Zie nieuw artikel 21, §7, laatste lid.

Indien er geen bemiddelingsakkoord is bereikt of dit wordt niet bekrachtigd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, dan wordt de juridictionele procedure hervat en geldt de algemene regel van artikel 33, eerste lid, namelijk dat de kosten geheel of ten dele worden ten laste gelegd van de partij die ten gronde in het ongelijk wordt gesteld.

Artikel 11

Aan artikel 35, DBRC-decreet, wordt een tweede lid toegevoegd om een vernietigingsarrest te motiveren door meerdere middelen te beantwoorden. Deze mogelijkheid houdt geen bevel in aan het bestuur dat de nieuwe beslissing dient te nemen, maar wel zal uit het arrest blijken welke betrokken rechtsregels of rechtsbeginselen, procedurehandelingen of motieven vatbaar waren voor vernietiging, zodat het bestuur zich hierop kan steunen bij de totstandkoming van een nieuwe beslissing. Meer bepaald kan uit de motivering blijken dat het voor het bestuur niet meer opportuun is om welbepaalde rechtsregels of rechtsbeginselen bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing te betrekken, om bepaalde procedurehandelingen voorafgaand aan de nieuwe beslissing net wel of niet te stellen of bepaalde onregelmatige motieven of kennelijk onredelijke motieven bij de totstandkoming van nieuwe beslissing niet meer te betrekken. Indien het bestuur deze elementen meeneemt in haar nieuwe beslissing, zal aan verzoekende partijen de stimulans worden ontnomen om nieuwe beroepen in te dienen op basis van middelen die tijdens de vorige procedure niet werden beantwoord.

Tegelijk wordt aan artikel 35 een derde lid toegevoegd dat de vernietigingsbevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandavingscollege relativeert in die zin dat een onwettigheid slechts aanleiding geeft tot een vernietiging, indien de partij die ze aanvoert wordt benadeeld door de ingeroepen onwettigheid. Deze partij moet bijgevolg belangenschade lijden door de ingeroepen onregelmatigheid.

Deze wijziging verankert aldus het algemeen door de rechtspraak en rechtsleer aanvaard⁵ principe dat de verzoekende partij belang moet hebben bij het aanvoerde middel. Zo heeft een partij die de schending inroept van bepaalde regels in verband met de bekendmaking van het openbaar onderzoek geen belang bij deze onregelmatigheid indien zij een bezwaar heeft ingediend tijdens het openbaar onderzoek.⁶

Dit algemeen beginsel – dat overigens ook vervat ligt in artikel 14, §1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en artikel 6:22 van de Nederlandse Algemene wet bestuursrecht – doet evenwel geen afbreuk aan de mogelijkheid van het betrokken bestuursrechtcollege om ambtshalve middelen op te werpen en aan het principe dat de verzoekende partij geen belang moet aantonen bij de schending van regels die de openbare orde aanbelangen⁷, zoals bijvoorbeeld de onbevoegdheid van de steller van de handeling.⁸

Artikel 12

Dit artikel wijzigt de injunctieregeling, zoals bepaald in artikel 37, DBRC-decreet, en voert een beperkte substitutiebevoegdheid voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen in.

Injunctierecht

De opbouw en de structuur van artikel 37 (paragraaf 1) wordt aangepast en meer afgestemd op oud artikel 4.8.2, derde lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), dat is opgeheven met de inwerkingtreding van het DBRC-decreet. Zo wordt, net zoals in oud artikel 4.8.2, derde lid, VCRO, de mogelijkheid geboden om welbepaalde onregelmatige motieven of kennelijk onredelijke motieven aan te duiden die bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing niet mogen worden betrokken.

⁵ Zie onder meer RvS 18 februari 2003, nr. 116.069; RvS 27 februari 2014, nr. 226.569; RvVb 18 juni 2013, nr. A/2013/0333; RvVb 19 november 2013, nr. A/2013/0679; RvVb 17 juni 2014, nr. A/2014/0442 en A. MAST, J. DUJARDIN, M. VAN DAMME en J. VANDE LANOTTE, Overzicht van het Belgisch administratief recht, Mechelen, Kluwer, 2009, 997, nr. 994; S. DENYS, "Naar snellere en efficiëntere advisering bij grote infrastructuurwerken", TBP 2010, (588) 603-604, nrs. 55-57; S. DENYS, Advisering in het bestuursrecht, in Administratieve Rechtsbibliotheek – Algemene Reeks, Brugge, die Keure, 2013, 484, nr. 994 en A. WIRTGEN, "Het belang als ontvankelijkheidsvoorwaarde van het middel in het kader van het beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State", TBP 2015, 131-151.

⁶ Zie bijvoorbeeld RvVb 24 september 2013, nr. A/2013/0551.

⁷ Zie onder meer RvS 27 februari 2014, nr. 226.569; RvVb 22 april 2014, nr. A/2014/0306 en A. WIRTGEN, o.c., 2015, (131) 148 e.v.

⁸ Zie A. WIRTGEN, Raad van State. I. Afdeling administratie. 3. Middelen en het ambtshalve aanvoeren van middelen in het bijzonder, Brugge, die Keure, 2004, 67 e.v.

Termijnen voor herstelbeslissing

In artikel 37, §1, tweede lid, wordt bovendien benadrukt en verduidelijkt dat de termijn die het bestuursrechtcollege oplegt voor de uitvoering van de bevolen injunctie, zoals bijvoorbeeld de termijn voor het nemen van de herstelbeslissing, het rechtskarakter heeft van een ordetermin. Deze verduidelijking gebeurt mede in het licht van een arrest van de Raad van State (nr. 230.559, 17 maart 2015, Imbos) dat specifiek betrekking heeft op het rechtskarakter van de beslissingstermijnen bevolen door de Raad voor Vergunningsbetwistingen met toepassing van de oude – reeds opgeheven – bepalingen van de VCRO, met name artikel 4.8.3, §1, tweede lid, VCRO, later artikel 4.8.2, tweede lid, VCRO. Luidens dit arrest wijken de door de Raad voor Vergunningsbetwistingen bevolen beslissingstermijnen enkel af van de duur van de vervaltermijnen voorgeschreven door artikel 4.7.23, §2, VCRO, en niet van de aard van deze termijnen, namelijk vervaltermijnen. Een en ander vloeit voort uit het gegeven dat artikel 4.8.3, §1, tweede lid, VCRO, en later artikel 4.8.2, tweede lid, VCRO, zelf geen nadere precisering bevatten aangaande het rechtskarakter van de door de Raad voor Vergunningsbetwistingen bevolen beslissingstermijnen. Overeenkomstig dit arrest van de Raad van State – dat kennelijk afwijkt van een reeds eerder ingenomen standpunt⁹ – moeten de door de Raad voor Vergunningsbetwistingen – overeenkomstig artikel 4.8.3, §1, tweede lid, VCRO, en later artikel 4.8.2, tweede lid, VCRO – bevolen beslissingstermijnen aldus worden aangemerkt als vervaltermijnen, in die zin dat het vergunningverlenende bestuursorgaan geen beslissing meer kan nemen buiten deze termijn. Laat het vergunningverlenende bestuursorgaan de bevolen beslissingstermijn verstrijken, dan wordt het administratief beroep immers, overeenkomstig artikel 4.7.23, §2, tweede lid, VCRO (dat specifiek betrekking heeft op de administratieve beroepsprocedure bij de deputatie in de reguliere procedure), geacht te zijn afgewezen, zodat (uitdrukkelijke) vergunningsbeslissingen genomen buiten de bevolen beslissingstermijn zijn aangetast door bevoegdheidsoverschrijding en om die reden moeten worden vernietigd.¹⁰

Deze interpretatie van de Raad van State van de betrokken bepalingen van de VCRO levert in de praktijk heel wat juridische vragen en problemen op¹¹, niet in het minst op het vlak van de toepassing van de cassatieprocedure die is voorzien in artikel 14, §2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.¹²

Immers, stel dat het vernietigingsarrest – waarin een nieuwe beslissingstermijn wordt bevolen – het voorwerp uitmaakt van een cassatieberoep bij de Raad van State, dan wordt het vergunningverlenende bestuursorgaan geconfronteerd met een bijzonder moeilijke keuze.

Ofwel kiest het betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan de uitspraak van de Raad van State over het cassatieberoep af te wachten, met als groot risico dat de bevolen beslissingstermijn wordt overschreden, met een bevoegdheidsverlies tot gevolg (cfr. supra), alsook de noodzaak voor de benadeelde(n) om (opnieuw) een juridictioneel beroep in te stellen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen tegen de stilzwijgende afwijzingsbeslissing.

Ofwel kiest het betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan om een tijdige beslissing te nemen. Niettemin bestaat dan het risico dat het vernietigingsarrest waarmee de beslissingstermijn werd bevolen wordt vernietigd door de Raad van State, waardoor de rechtsgrond van de genomen herstelbeslissing verdwijnt. Ondertussen kan er tegen deze herstelbeslissing opnieuw een juridictioneel beroep zijn ingesteld bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, waardoor de betrokken partijen verzanden in een procedureel kluwen ...

Los van de vaststelling dat de kwalificatie als vervaltermijnen van de beslissingstermijnen, bevolen conform (oud) artikel 4.8.3, §1, tweede lid, VCRO, en artikel 4.8.2, tweede lid, VCRO, in de praktijk heel wat juridische vragen en problemen doet rijzen, moet worden vastgesteld dat, ingeval deze kwalificatie wordt toegepast op de termijnen bevolen conform artikel 37, §1, tweede lid, de dwangsombevoegdheid, die is voorzien in artikel 38, DBRC-decreet, wordt uitgehold en ondoelmatig gemaakt. Immers, indien wordt uitgegaan van de premisse dat de door de Raad voor Vergunningsbetwistingen bevolen beslissingstermijnen het rechtskarakter hebben van vervaltermijnen, dan leidt het verstrijken van deze beslissingstermijnen tot bevoegdheidsverlies (cfr. supra) en is het verzoek, om aan de vergunningverlenende overheid, tot naleving van de bevolen beslissingstermijn een dwangsom op te leggen, doel-

⁹ Zie RvS 25 januari 2013, nr. 222.258, Dellaert. Zie over dit arrest tevens: B. DE SMET, "De cassatieprocedure voor de Raad van State: electa una via?", TOO 2013, 213.

¹⁰ Zie voor een toepassing van deze rechtspraak, onder meer RvVb 1 december 2015, nr. RvVb/A/1516/0313; RvVb 1 december 2015, nr. RvVb/A/1516/0315; RvVb 27 oktober 2015, nr. RvVb/A/1516/0168; RvVb 27 oktober 2015, nr. RvVb/A/1516/0170. Vergelijk tevens: RvVb 15 december 2015, nr. RvVb/A/1516/0356.

¹¹ Zie ter zake onder meer S. DENYS, "Rechtskarakter van de beslissingstermijnen bevolen door de Raad voor Vergunningsbetwistingen", (noot onder RvS 17 maart 2015, nr. 230.559), T.Gem. 2015, 280-283 en A. MAES, "Raad van State koppelt vervaltermijnen aan injunctie-bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen", (noot onder RvS 17 maart 2015, nr. 230.559), TROS 2015, 86-92.

¹² Zie hierover: S. DENYS, o.c., 2015, (280) 282.

loos, precies omdat zij na het verstrijken van deze termijn niet langer temporeel bevoegd is om een beslissing te nemen, zodat er ook geen dwangsom kan worden opgelegd en opgeëist.¹³

Om de dwangsombevoegdheid, zoals voorzien in artikel 38, DBRC-decreet, niet ondoelmatig te maken en alle kansen te bieden in de jurisdictionele beroepsprocedure, wordt aldus in artikel 37, §1, tweede lid, uitdrukkelijk verduidelijkt dat de bevolen (beslissings)termijnen moeten worden gekwalificeerd als ordetermijnen en dus niet als vervaltermijnen.

De vraag rijst vervolgens of met deze kwalificatie als ordetermijnen, voldoende rechtszekerheid wordt geboden aan de betrokken partijen. Deze vraag moet positief worden beantwoord, precies omdat in artikel 38, DBRC-decreet, de mogelijkheid wordt voorzien om aan de tenuitvoerlegging van de opgelegde (beslissings)termijnen een dwangsom te verbinden. Teneinde dit dwangmiddel efficiënt(er) te maken, wordt bovendien in een aanpassing voorzien van artikel 38, in die zin dat de dwangsom meteen kan worden opgelegd in het vernietigingsarrest waarin de betrokken (beslissings)termijn wordt bevolen (zie infra).

Bovendien wordt bijkomend bepaald dat de termijnen, bevolen overeenkomstig artikel 37, §1, tweede lid, worden geschorst tot zolang een cassatieberoep – ingesteld overeenkomstig artikel 14, §2, gecoördineerde wetten op de Raad van State – gericht tegen het arrest van het betrokken bestuursrechtcollege, waarin deze injunctietermijnen werden opgelegd, aanhangig is bij de Raad van State. Aldus worden deze termijnen geschorst vanaf de datum van de betekening van het verzoekschrift bij de Raad van State tot de datum van de betekening van het arrest waarin de Raad definitief uitspraak doet over de gevraagde vernietiging.

Op die manier krijgt de cassatieprocedure bij de Raad van State alle kansen en wordt voorkomen dat de verwerende partij, onder druk van potentieel opeisbare dwangsommen (opgelegd met toepassing van artikel 38, DBRC-decreet), een beslissing neemt waarvan de grondslag mogelijks later kan vervallen, door een potentiële vernietiging van het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen waarbij de injunctie(termijn) tot het nemen van een herstelbeslissing werd opgelegd (cfr. supra).

Substitutiebevoegdheid

Naast de hierboven aangehaalde aanpassingen, wordt in artikel 37, §2, voorzien in een (beperkte) bevoegdheid tot indeplaatsstelling van de Raad voor Vergunningsbetwistingen¹⁴, dit naar analogie met artikel 36, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.¹⁵ De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan, wanneer de nieuw te nemen beslissing, bevolen overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, het gevolg is van een zuiver gebonden bevoegdheid van de verwerende partij, het arrest in de plaats stellen van die beslissing.

Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het geval waarbij de bestreden beslissing een vergunning verleend heeft voor stedenbouwkundige handelingen, die naar het oordeel van de Raad voor Vergunningsbetwistingen geenszins kunnen worden vergund wegens een onoverkomelijke legaliteitsbelemmering. Omwille van de louter gebonden bevoegdheid, kan het vergunningverlenende bestuursorgaan in dat geval de vergunning enkel weigeren, zodat het overbodig is de zaak terug te verwijzen naar dit bestuursorgaan. Omwille van de efficiëntie is het in dat geval beter dat de Raad zich in de plaats stelt van het betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan en op die manier een definitief einde stelt aan het betrokken rechtsgeschil. Deze substitutiebevoegdheid van de Raad moet aldus bijdragen tot een (meer) definitieve geschilbeslechting binnen het vergunningscontentieux.

Het dient evenwel opgemerkt dat deze bevoegdheid enkel kan worden aangewend ingeval er sprake is van een zuiver gebonden bevoegdheid, in die zin dat het vergunningverlenende bestuursorgaan over geen enkele beleidsvrijheid of appreciatiemarge (meer) beschikt bij het nemen van de beslissing. Anders oordelen, zou afbreuk doen aan het beginsel van de scheiding der machten.

Artikel 13

Dit artikel voert enkele kleine, tekstuele aanpassingen door aan artikel 38, DBRC-decreet, met betrekking tot de regeling inzake dwangsommen.

Tegelijk wordt artikel 38, §1, aangepast in die zin dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen of het Milieuhandhavingcollege reeds in het arrest waarbij een bevel wordt opgelegd overeenkomstig artikel 37, een dwangsom kan opleggen tot naleving van dit bevel. Tot nu toe moest de verzoeker van de dwangsom immers, na een wachttermijn van drie maanden, een bijkomende procedure voeren bij

¹³ Zie hierover: S. DENYS, o.c., 2015, (280) 282-283.

¹⁴ De bevoegdheid tot indeplaatsstelling van het Milieuhandhavingcollege is thans reeds voorzien in artikel 44, DBRC-decreet.

¹⁵ Zie voor een toepassingsgeval van dit artikel: RvS 9 juli 2015, nr. 231.918, Jacops.

het betrokken bestuursrechtcollege tot het opleggen van deze dwangsom, wat de efficiëntie van dit dwangmiddel sterk inperkt.

Vanuit die optiek zou de Raad bijvoorbeeld in de toekomst, wanneer er bijzondere redenen zijn om dit te doen (bijvoorbeeld de verwerende partij heeft in het verleden in de betrokken zaak reeds meermaals de bevolen injuncties niet (tijdig) uitgevoerd), in het vernietigingsarrest waarbij de bestreden beslissing wordt vernietigd en een nieuwe beslissingstermijn wordt bevolen tot het nemen van de herstelbeslissing, meteen ook een dwangsom kunnen opleggen tot naleving van deze injuncties. Worden deze injuncties niet (tijdig) nageleefd, dan worden deze opeisbaar voor de verzoekende partij.

In het debat over de vernietiging kan meteen ook tegenspraak worden gevoerd over het opleggen van de dwangsom en de omvang ervan.

Artikel 14

Dit artikel wijzigt artikel 40, DBRC-decreet, teneinde de toepassingsvoorwaarden voor de bestaande schorsingsprocedures meer tot uitdrukking te brengen. In het nieuwe artikel 40 wordt daarom een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de gewone schorsingsprocedure bij hoogdringendheid (paragraaf 1) en de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid (paragraaf 2). Beide schorsingsprocedures kunnen op elk ogenblik worden ingesteld, dus niet noodzakelijk samen met de vernietigingsprocedure.

Schorsingsprocedure bij hoogdringendheid

Om toepassing te maken van de gewone schorsingsprocedure, geregeld in het nieuwe artikel 40, §1, moet de verzoekende partij aantonen dat de zaak hoogdringend is zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot vernietiging. Bovendien moet de verzoekende partij minstens één ernstig middel aanvoeren dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht verantwoordt.

Schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid

Om toepassing te maken van de uitzonderlijke procedure van de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, geregeld in het nieuwe artikel 40, §2, moet de verzoekende partij aantonen dat de zaak uiterst dringend noodzakelijk is, zodat de behandeling ervan onverenigbaar is met de behandelingsstermijn van een gewone schorsingsprocedure, zoals bedoeld in artikel 40, §1. Net zoals bij de gewone schorsingsprocedure, moet de verzoekende partij bovendien minstens één ernstig middel aanvoeren dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerst gezicht verantwoordt.

Bijkomend wordt met betrekking tot de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, de mogelijkheid voorzien dat de Raad, op verzoek van de verzoekende partij, bij wijze van voorlopige maatregel de schorsing kan bevelen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord. Deze uitzonderlijke maatregel, die restrictief moet worden toegepast, kan worden beschouwd als een bewaerende maatregel die tot doel heeft potentiële nadelige gevolgen te voorkomen in afwachting van de terechtzitting waarop de schorsingsvordering zal worden behandeld. In dat geval worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

Gemeenschappelijke bepalingen

In artikel 40, §3 tot en met §13, worden vervolgens een aantal gemeenschappelijke bepalingen vooropgesteld die gelden voor beide schorsingsprocedures (gewone schorsing en schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid). De bestaande reglementaire bepalingen worden herschikt en aangepast aan de voorgestelde wijzigingen. De bepalingen in het nieuwe artikel 40, §7, §8 en §9, zijn volledig nieuw.

Artikel 40, §7, laat toe dat de Raad in een en hetzelfde arrest uitspraak doet met betrekking tot de vordering tot schorsing en de vordering tot vernietiging, indien de verzoekende partij afstand doet van geding of indien de verwerende partij de bestreden beslissing intrekt. Op die manier moeten er niet noodzakelijk twee afzonderlijke zittingen worden georganiseerd en twee afzonderlijke uitspraken worden gedaan voor een dergelijk afstand van geding of intrekking, wat bijdraagt tot de efficiëntie.

Artikel 40, §8, doelt op de omstandigheid dat de Raad met toepassing van artikel 40, §1 of §2, de schorsing (bij uiterst dringende noodzakelijkheid) heeft bevolen, maar de verzoekende partij heeft nagelaten een vordering tot vernietiging in te dienen binnen de decretale beroepstermijn van 45 dagen (zie artikel 4.8.11, §2, VCRO). Aangezien de schorsingsvordering een accessorium is van de vordering tot vernietiging, moet de schorsing in dat geval onmiddellijk worden opgeheven, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van een van de betrokken partijen, en dit op basis van de procedure voorzien in paragraaf 13.

Artikel 40, §9, heeft betrekking op de hypothese dat er een vordering tot schorsing (bij uiterst dringende noodzakelijkheid) wordt ingediend, overeenkomstig paragraaf 1 of paragraaf 2, buiten de decretale beroepstermijn van 45 dagen. Dit is mogelijk aangezien de schorsing op ieder ogenblik kan worden gevorderd (cfr. supra). Om een oneigenlijke verlenging van de decretale beroepstermijn te voorkomen, wordt bepaald dat in dergelijk verzoekschrift tot schorsing geen nieuwe middelen kunnen worden aangevoerd, namelijk middelen die niet zijn geformuleerd in het verzoekschrift tot vernietiging. Deze bepaling doet evenwel geen afbreuk aan het algemeen principe dat middelen (die de openbare orde aanbelangen) waarvan de grondslag pas later aan het licht is gekomen, in voorkomend geval nog buiten de beroepstermijn kunnen worden aangevoerd.

Artikel 40, §10, schrijft een stuitend effect voor (in plaats van een schorsend effect) van een vordering tot schorsing (bij uiterst dringende noodzakelijkheid) ten aanzien van de vervaltermijnen voor het indienen van de nota's in het kader van de vordering tot vernietiging, zodat er voor de betrokken partijen meer duidelijkheid bestaat over het aanvangspunt en de duurtijd van deze vervaltermijnen. De andere proceduretermijnen van de vernietigingsprocedure lopen – in tegenstelling tot voorheen – onverkort door, zodat er op dat vlak geen tijd verloren gaat in het procedureverloop van de vernietigingsprocedure.

In artikel 40, §11, worden de minimale vervaltermijnen van vijftien dagen beperkt tot de gewone schorsingsprocedure (paragraaf 1). Deze minimumtermijnen zijn immers te lang voor de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid (paragraaf 2), gezien de snelheid waarmee deze procedure moet worden gevoerd.

Artikel 40, §12, regelt de dwangsom, die vroeger reeds bestond. Belangrijke verandering in vergelijking met vroeger is dat de dwangsom voortaan ook aan een andere partij kan worden opgelegd dan de verwerende partij. Hierbij wordt vooral gedacht aan de tussenkomenende partij, zoals bijvoorbeeld de houder van de vergunning, die is tussengekomen in de procedure en die uitvoering geeft aan de vergunning of dreigt dit te doen.

Artikel 15

In dit artikel worden enkele kleine aanpassingen aangebracht in artikel 41, DBRC-decreet, om te sporen met de aanpassingen in artikel 40 (zie supra).

Daarenboven wordt, net zoals in artikel 40, in een opheffing voorzien van de bevolen maatregelen, indien blijkt dat binnen de decretale beroepstermijn van 45 dagen geen verzoekschrift tot vernietiging is ingediend.

Artikel 16

Artikel 42, §2, tweede lid, DBRC-decreet, wordt aangepast in die zin dat alle personeelsleden van de Dienst van de Bestuursrechtscollèges die voldoen aan de voorwaarden, gesteld in artikel 42, §2, derde lid, voortaan in aanmerking komen om te worden aangeduid als (interne) bemiddelaar. Op die manier wordt bemiddeling nog meer gefaciliteerd en mogelijk gemaakt.

Bijkomend wordt ook artikel 42, §5, aangepast in die zin dat de Vlaamse Regering tevens de kosten bepaalt die voortvloeien uit de bemiddeling. Het betreft de kosten die voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bemiddelingsopdracht door een interne of externe bemiddelaar.

Artikel 17

Deze wijziging beoogt meer rechtszekerheid en duidelijkheid te brengen op het vlak van de vervanging en opvolging van de bestuursrechters die de leeftijd hebben bereikt van 67 jaar. Een vergelijkbare regeling is terug te vinden in de wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie, Belgisch Staatsblad, 22 oktober 2015.

Volgens de huidige regeling kan een bestuursrechter die de leeftijd van 67 jaar heeft bereikt, worden gemachtigd om zijn ambt verder uit te oefenen "totdat hij is vervangen".

In de nieuwe regeling wordt bepaald dat de betrokkene maximaal tot de leeftijd van 70 jaar het ambt van bestuursrechter kan uitoefenen. Daarnaast wordt in een formele machtigingsprocedure voorzien: de bestuursrechter die zijn ambt verder wil uitoefenen, moet daartoe een verzoek richten tot de eerste voorzitter en de Vlaamse Regering, uiterlijk negen maanden voor de dag waarop de betrokken bestuursrechter de leeftijd van 67 jaar heeft bereikt. De Vlaamse Regering beslist, na gemotiveerd advies van de eerste voorzitter, om de machtiging al dan niet te verlenen. Deze machtiging is een jaar geldig en kan worden hernieuwd.

Artikel 18 en 19

Deze artikelen wijzigen respectievelijk artikel 16.4.39 en 16.4.44 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna DABM).

De berekeningswijze (zoals geregeld door huidig artikel 16.1.3, DABM) van de termijn van 30 dagen voor het indienen van een beroep bij het Milieuhandhavingscollege is verschillend van de berekeningswijze van alle andere termijnen in de DBRC-procedure (zoals geregeld in artikel 5 en 6, DBRC-procedurebesluit). Omwille van de eenvormigheid en de duidelijkheid voor de rechtzoekenden wordt deze berekeningswijze nu gelijkgeschakeld door het invoegen van een afwijking op artikel 16.1.3, DABM – een mogelijkheid die artikel 16.1.3 DABM zelf voorziet – in de artikelen 16.4.39 en 16.4.44, DABM, waar de termijn voor het indienen van een beroep bij het Milieuhandhavingscollege is geregeld.

Artikel 20 en 21

Deze artikelen voegen een beperkte aanvulling toe aan respectievelijk de VCRO en het decreet betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de mogelijkheid om beroep in te stellen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. In de huidige situatie is het immers mogelijk voor het college van burgemeester en schepenen om beroep in te stellen bij de Raad nadat zij in eerste aanleg nagelaten hebben een uitdrukkelijke beslissing te nemen. Het getuigt van behoorlijk bestuur dat zij hun verantwoordelijkheid ten volle opnemen en dus geen beroep instellen nadat zij eerst een stilzwijgende (weigerings)beslissing hebben genomen. In heel uitzonderlijke gevallen van overmacht kan het vergunningverlenend bestuur gemotiveerd alsnog beroep instellen bij de Raad.

Deze aanpassing ligt in de lijn van de huidige regeling, waarbij de bevoegde overheden geen beroep kunnen instellen bij de Raad indien zij hebben nagelaten tijdig advies uit te brengen.

Artikel 22 en 23

Deze artikelen regelen de inwerkingtreding en de temporele uitwerking van het decreet.

De bepalingen die betrekking hebben op de organisatie van de DBRC zullen onmiddellijk uitwerking hebben, de bepalingen die betrekking hebben op de rechtspleging zullen uitwerking hebben voor alle nieuwe beroepen, de bepalingen die betrekking hebben op de injunctie en dwangsom zullen uitwerking hebben voor alle vernietigingsarresten die uitgesproken worden na de inwerkingtreding van het decreet.

Met het oog op een efficiënte werking is het aangewezen om af te wijken van de algemene regel en het decreet in werking te laten treden op de eerste dag van de maand die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

